

ДОХОДИ, РАЗХОДИ И ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ДОМАКИНСТВОТА В ОБЛАСТ ВАРНА ПРЕЗ 2021 ГОДИНА

Доходи на домакинствата

През 2021 г. годишният общ доход средно на лице от домакинство в област Варна е 8 069 лв. и нараства с 12.7% спрямо 2020 година. За последните десет години (2012 - 2021 г.) общият доход средно на лице от домакинство в областта се увеличава 1.9 пъти.

През периода 2012 - 2021 г. в област Варна са регистрирани следните по-важни изменения по отношение на източниците на общия доход средно на лице от домакинство:

- Доходът от работна заплата в област Варна през 2021 г. е 5 078 лв. и се увеличава с 31.5% спрямо 2020 г. и 1.9 пъти в сравнение с 2012 година;
- Доходите от пенсии през последната година са 1 824 лв. и намаляват с 10.3% спрямо 2020 г. и нарастват 1.8 пъти в сравнение с 2012 година;
- Доходите от самостоятелна заетост през 2021 г. са 453 лв. и намаляват с 29.3% спрямо 2020 г. и нарастват 2.5 пъти спрямо 2012 година;
- Доходът от трудова дейност извън работната заплата през последната година е 137 лв. и се увеличава 2.6 пъти спрямо 2020 г. и 3.0 пъти в сравнение с 2012 година;
- Доходите от другите социални трансфери (обезщетения за безработни, семейни добавки за деца и други социални помощи и обезщетения) през 2021 г. са 66 лв. и намаляват с 32.0% спрямо 2020 г. и с 34.7% спрямо 2012 година.

В структурата на общия доход в област Варна с най-висок относителен дял е работната заплата. През 2021 г. той е 62.9%, което е с 9.0 процентни пункта повече в сравнение с 2020 г. и с 2.3 процентни пункта повече спрямо 2012 година.

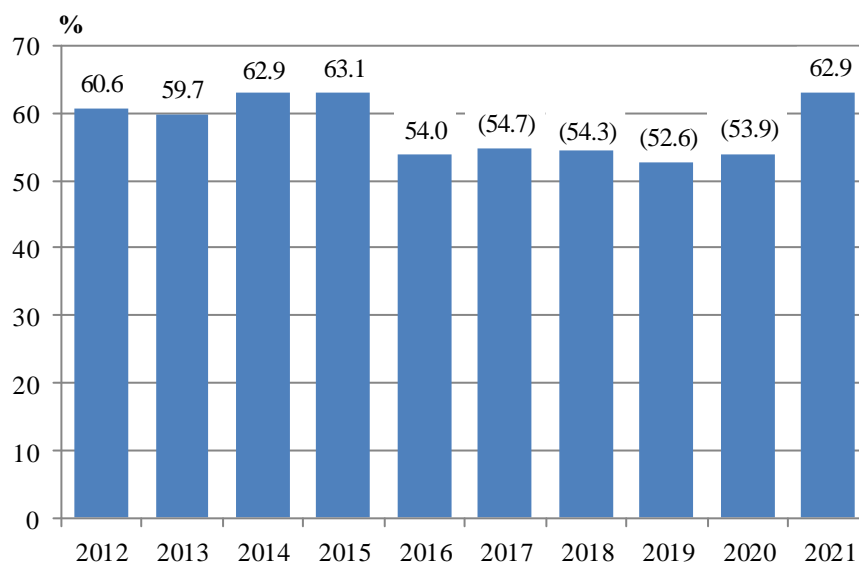
Доходите от всички социални трансфери (пенсии, обезщетения за безработни, семейни добавки за деца и други социални помощи и обезщетения) формират 23.5% от общия доход на домакинствата в област Варна през 2021 година.

От получените социални трансфери с най-висок относителен дял в общия доход на домакинствата са доходите от пенсии - 22.6%, който е с 5.8 процентни пункта по-малко спрямо 2020 г. и с 0.3 процентни пункта - спрямо 2012 година.

През 2021 г. относителния дял на доходите на домакинствата от самостоятелна заетост в общия доход на домакинствата е 5.6% и намалява с 3.4 процентни пункта в сравнение с 2020 г., но нараства с 1.4 процентни пункта спрямо 2012 година.

Относителният дял на дохода от трудова дейност извън работната заплата е 1.7% през 2021 г. и нараства спрямо 2020 г. с 1.0 процентни пункта, а спрямо 2012 г. - с 0.7 процентни пункта.

Фиг. 1. Относителен дял на дохода от работна заплата¹ в общия доход на домакинствата в област Варна

Разходи на домакинствата

През 2021 г. домакинства в област Варна са изразходвали 8 112 лв. средно на лице, което е с 20.3% повече в сравнение с 2020 година. За периода 2012 - 2021 г. разходите на домакинствата се увеличават 1.8 пъти.

Относителният дял на потребителския разход от общите разходи на домакинствата намалява от 86.6% през 2012 г. на 82.4% през 2021 година.

През периода 2012 - 2021 г. в област Варна се наблюдават следните изменения по групи разходи:

- Изразходваните средства за храна и безалкохолни напитки в област Варна през 2021 г. са 2 392 лв. средно на лице от домакинство, или с 13.6% повече спрямо 2020 г. и с 39.2% - в сравнение с 2012 година;
- Разходите, свързани с жилището (вода, електроенергия, горива, жилищно обзавеждане и поддържане на дома) за последната година са 1 426 лева. Те нарастват с 18.0% в сравнение с 2020 г. и 1.7 пъти спрямо 2012 година;
- За транспорт и съобщения през 2021 г. са похарчени 984 лв., което е с 13.8% повече от 2020 г. и 2.0 пъти повече спрямо 2012 година;

През 2021 г. относителният дял на разходите за храна от общия разход в област Варна е 29.5%, което е с 1.7 процентни пункта по-малко в сравнение с 2020 г. и със 7.8 процентни пункта - спрямо 2012 година.

¹ От 2017 г. в съответствие с правилата за надеждност на данните от извадкови изследвания, данните по области се публикуват със следните съкращения и символи:

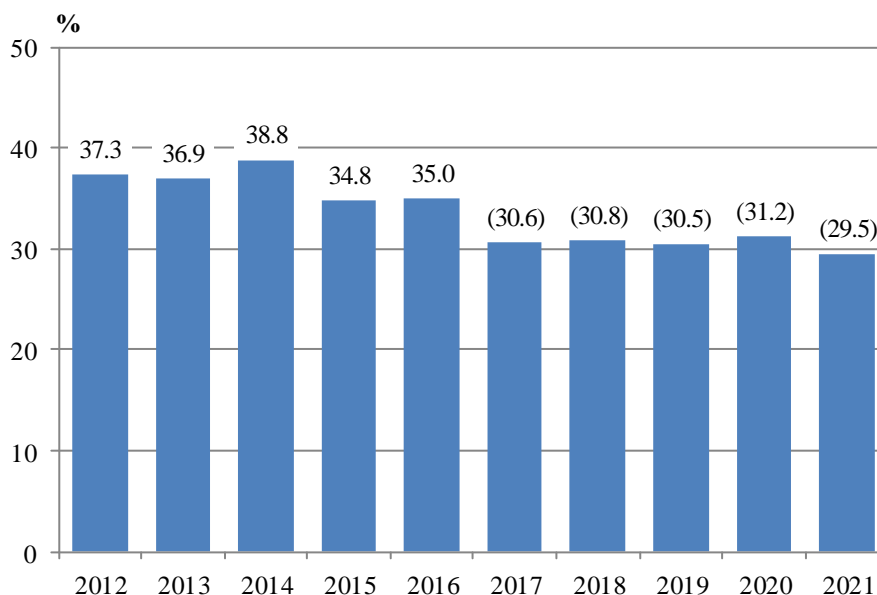
() - получените стойности са с по-малка стохастична точност - оценка между 10.1 и 15.0% грешка.

Относителният дял на разходите, свързани с жилището, намалява през 2021 г. спрямо 2020 г. с 0.3 процентни пункта, а в сравнение с 2012 г. - с 0.7 процентни пункта.

През 2021 г. дялът на разходите за транспорт и съобщения е 12.1% от общия разход, което е с 0.7 процентни пункта по-малко в сравнение с 2020 г. и с 1.4 процентни пункта повече спрямо 2012 година.

Дялът на разходите за данъци и социални осигуровки е 14.4% от общия разход през 2021 г., което е с 3.7 процентни пункта повече в сравнение с 2020 г., а увеличението спрямо 2012 г. е с 3.1 процентни пункта.

Фиг. 2. Относителен дял на разходите за храна² в общия разход на домакинствата в област Варна

Потребление на домакинствата

През 2021 г. настъпват промени в потреблението на домакинства в област Варна спрямо 2020 г. - намалява консумацията на хляб и тестени изделия с 15.5 кг, на кисело мляко с 12.0 кг, на сирене с 3.5 кг и на яйца с 12 броя. Увеличава се консумацията на безалкохолни напитки с 44.3 л, на зеленчуци с 27.7 кг, плодове с 13.7 кг, на прясно мляко с 6.4 л, на месни произведения и месо – съответно с 4.5 и 4.2 килограма.

На годишна база се увеличава потреблението средно на лице от домакинство на алкохолни напитки (от 38.2 на 41.7 л) и на цигари (от 576 на 792 броя).

² От 2017 г. в съответствие с правилата за надеждност на данните от извадкови изследвания, данните по области се публикуват със следните съкращения и символи:

() - получените стойности са с по-малка стохастична точност - оценка между 10.1 и 15.0% грешка.

Методологични бележки

Данните са получени от **тримесечното** наблюдение на домакинските бюджети. Наблюдението е репрезентативно, като се използва случайна извадка от домакинства.

Обикновено домакинство образуват две или повече лица, които живеят в едно жилище или в част от жилище, хранят се заедно и имат общ бюджет, независимо от това дали имат роднински връзки помежду си. Домакинство е и едно лице, което живее самостоятелно, храни се отделно и има свой отделен бюджет.

Колективните домакинства не са обект на изучаване на домакинските бюджети.

Основните показатели за доходите, разходите и потреблението се оценяват **тримесечно** и **годишно** и се представят под формата на средни величини и относителни дялове.

Доходите на домакинствата в пари и натура включват доходите на всички членове на домакинството от: работна заплата, пенсии, самостоятелна заетост, обезщетения за безработни, социални помощи и други. Включват се и други доходи, общи за домакинството, като регулярните или еднократните трансфери от други домакинства и продажбите на имущество.

Разходите на домакинствата включват разходите за храна, напитки, тютюневи изделия, жилище (вода, електроенергия, отопление, обзавеждане и поддържане), транспорт, съобщения, здравеопазване, данъци, социални осигуровки и други.

Потребителският разход включва разходите на домакинствата за стоки и услуги съгласно международната Класификация на индивидуалното потребление по цели (COICOP).

Потреблението средно на лице от домакинство представлява количествата консумирани хранителни продукти и напитки при домашни условия и не включва консумацията в заведения за обществено хранене.

Подробна информация за наблюдението на домакинските бюджети и резултатите от него е публикувана на сайта на НСИ - www.nsi.bg, в рубриката „Доходи, разходи и потребление на домакинствата“ и в информационната система „Инфостат“. Поради извадковия характер на Наблюдението на домакинските бюджети данните по области са обременени с големи стохастични грешки. От 2017 г. те се публикуват в скоби, когато получените стойности са с по-малка стохастична точност - оценка между 10.1 и 15.0% грешка.